

5. 10. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak postupovat po nařízení předběžného opatření

Značnou pozornost vyvolalo nedávné usnesení Krajského soudu v Brně, kterým soud předběžným opatřením uložil společnosti Uber povinnost zdržet se provozování a zprostředkování taxislužby na území Brna.[1] Usnesení Krajského soudu v Brně zrušil v odvolacím řízení Vrchní soud v Olomouci z důvodu nedostatku odůvodnění.



Uvedená rozhodnutí mimo jiné znovu otevřela otázku, zda by soudy měly tato usnesení odůvodňovat, a s tím související otázku možností obrany proti předběžnému opatření.

Obecně k předběžným opatřením

Předběžným opatřením je podle § 76 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OSŘ“), možné účastníkovi řízení nebo třetí osobě uložit povinnost něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Pod tento výčet je možné zahrnout velmi široké spektrum povinností, které mohou mít významný dopad do postavení povinného (tj. osoby, jíž je předběžným opatřením uložena povinnost).

O návrhu na nařízení předběžného opatření musí soud rozhodnout bezodkladně, nejpozději do 7 dnů ode dne jeho podání.[2] Soudy rozhodují o návrhu ex parte, tedy bez slyšení druhé strany. Z tohoto důvodu se k návrhu povinný (tj. strana, které byla předběžným opatřením uložena povinnost) před vydáním rozhodnutí ve většině případů nevyjadřuje, neboť se o něm dozví až v okamžiku, kdy je mu doručeno usnesení o nařízení předběžného opatření.

Jediným opravným prostředkem proti předběžnému opatření je odvolání.[3] Možnost efektivní obrany proti předběžnému opatření komplikuje i skutečnost, že usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na nařízení předběžného opatření, nemusí podle § 169 odst. 2 OSŘ obsahovat odůvodnění.

Požadavek na odůvodnění předběžného opatření v praxi Nejvyššího soudu a Ústavního soudu

Do roku 2009 nebylo z ustanovení § 169 odst. 2 OSŘ patrné, zda musí usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na nařízení předběžného opatření, obsahovat odůvodnění.[4] Z důvodu nejednoznačnosti právní úpravy některé krajské soudy považovaly neodůvodněná usnesení okresních soudů za nepřezkoumatelná, a proto je rušily.

Nejvyšší soud proto vydal k této otázce v roce 2007 sjednocující stanovisko[5], v němž uzavřel, že

usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na nařízení předběžného opatření, nemusí obsahovat odůvodnění. Podle předmětného stanoviska je takové usnesení přezkoumatelné, neboť z nařízení předběžného opatření vyplývá, že se soud ztotožnil s podaným návrhem a v něm uvedenými tvrzeními. Při přípravě odvolání proti takovému usnesení má podle závěrů Nejvyššího soudu povinný vycházet z obsahu soudního spisu, tedy z návrhu a z důkazů předložených navrhovatelem.

Závěry uvedeného stanoviska Ústavní soud nejdříve odmítl v nálezu sp. zn. IV. ÚS 1554/2008, podle kterého předběžné opatření nařízené usnesením bez odůvodnění zakládá porušení práva povinného na spravedlivý proces. Povinný se totiž z usnesení bez odůvodnění nedozví, jaké důvody vedly soud k nařízení předběžného opatření, z jakých tvrzení navrhovatele soud vycházel, a která z nich vzal za osvědčená. Absence odůvodnění pak ztěžuje povinnému možnost podat řádné odvolání.

Krátce po vydání výše uvedeného nálezu Ústavního soudu vstoupila v účinnost novela OSŘ č. [7/2009](#) Sb., kterou bylo do § 169 odst. 2 OSŘ obsahujícího výčet rozhodnutí, jež nemusí obsahovat odůvodnění, výslovně zařazeno i usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření.[6]

Od závěrů vyjádřených v nálezu sp. zn. IV. ÚS 1554/2008 se Ústavní soud následně odchýlil. Ve svých pozdějších rozhodnutích již nepovažoval nařízení předběžného opatření usnesením bez odůvodnění za porušení práva na spravedlivý proces[7] a odmítl návrhy na zrušení § 169 odst. 2 OSŘ.[8]

Rozhodovací praxe Nejvyššího soudu a Ústavního soudu se tedy ustálila na závěru, že usnesení, jímž se zcela vyhovuje návrhu na nařízení předběžného opatření, nemusí obsahovat odůvodnění.

S ohledem na výše popsaný vývoj judikatury je s podivem, že právě absence odůvodnění byla důvodem, pro který zrušil Vrchní soud v Olomouci předběžné opatření Krajského soudu v Brně ve sporu společností LIDO TAXI RADIO a Uber.

Možnosti obrany proti předběžnému opatření

Jak již bylo uvedeno výše, povinný se o návrhu na nařízení předběžného opatření většinou nedozví, neboť soud jej o návrhu neinformuje a doručí mu až rozhodnutí o předběžném opatření. Jedinou možností, jak se lze k návrhu vyjádřit a zpochybnit tvrzení vylíčená jednostranně z pohledu navrhovatele, je aktivně zjišťovat na příslušných soudech, zda byl takový návrh podán. Tento postup lze doporučit v případech, kdy účastník očekává, že druhá strana návrh podá.

Poté, co k nařízení předběžného opatření již došlo, je možné podat proti usnesení o nařízení předběžného opatření odvolání, a to ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení. Při přípravě odvolání je třeba nahlédnout do spisu a zjistit, z jakých podkladů soud při svém rozhodování vycházel. To platí obzvláště pro usnesení bez odůvodnění – v těchto případech se musí povinný detailně vypořádat se všemi argumenty a důkazy uvedenými v návrhu.

Pokud povinný s odvoláním neuspěje, zbývá mu možnost navrhnout soudu, aby předběžné opatření zrušil, pokud pominou důvody jeho nařízení.[9]

Pro případ, že nařízení předběžného opatření zanikne nebo bude zrušeno z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo bylo právo navrhovatele uspokojeno, je navrhovatel povinen uhradit újmu každému, komu předběžným opatřením vznikla. Povinný tak může dosáhnout dodatečné reparační v případech, kdy byla jeho práva omezena předběžným opatřením nedůvodně.

Závěr

Přestože předběžné opatření může významně zasáhnout do práv dotčených osob, nemusí usnesení o jeho nařízení obsahovat odůvodnění, na čemž se po přijetí výslovné úpravy v OSŘ shodla i rozhodovací praxe soudů.

Možnosti obrany proti předběžnému opatření jsou omezené, povinný má většinou možnost se k návrhu vyjádřit až v odvolání, které je jediným zákonným opravným prostředkem proti usnesení o nařízení předběžného opatření.

Při přípravě odvolání proti neodůvodněnému usnesení o nařízení předběžného opatření tak nezbyvá, než vycházet z návrhu a obsahu spisu a přesvědčivě se vyjádřit ke všem tvrzením navrhovatele, z nichž mohl soud při svém rozhodnutí vycházet.

Stojí-li účastník řízení na straně žalobce, resp. navrhovatele, může být návrh na nařízení předběžného opatření velmi efektivním prostředkem, jak dosáhnout rychlého a účinného zásahu soudu. Pravděpodobnost, že soud nařídí předběžné opatření ve věci, je možné výrazně zvýšit zpracováním kvalitního návrhu, ve kterém bude přesvědčivě odůvodněna naléhavost a potřeba zatímně upravit poměry účastníků.



Mgr. Jakub Olšina,
advokát

[OLŠINA & SUCHOMEL advokátní kancelář](#)

Benešovská 1897/24
Praha 10 - Vinohrady

[1] Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. dubna 2017, č.j. 18 Nc 9/2017-46.

[2] V případě, že nejde o návrh na nařízení některého ze zvláštních druhů předběžného opatření, o nichž musí soudy rozhodnout v kratší lhůtě, např. předběžné opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí nebo předběžné opatření upravující poměry dítěte.

[3] Dovolání k Nejvyššímu soudu není proti předběžnému opatření přípustné. Ústavní stížnost připadá v úvahu pouze při zásahu do ústavně zaručených práv povinného a jak vyplývá z recentní judikatury, nelze ji úspěšně založit na nedostatku odůvodnění.

[4] Do 22. ledna 2009 zněla relevantní část ustanovení § 169 odst. 2 OSŘ takto: „*Písemné vyhotovení usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval... nemusí obsahovat odůvodnění.*“ Soudy se ve své rozhodovací praxi rozcházely v závěru, zda pod tuto definici spadá i usnesení o nařízení předběžného opatření, kterému povinný neodporuje jen proto, že se o návrhu zpravidla nedozví.

[5] Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13. června 2007, sp. zn. Cpjn 19/2006.

[6] Ustanovení § 169 odst. 2 OSŘ v účinném znění: „*Vyhotovení každého usnesení, kterým se zcela*

vyhovuje návrhu na předběžné opatření... nemusí obsahovat odůvodnění. Odůvodnění nemusí obsahovat rovněž usnesení, kterým bylo rozhodnuto nikoli ve věci samé, připouští-li to povaha této věci a je-li z obsahu spisu zřejmé, na základě jakých skutečností bylo rozhodnuto..."

[7] Srov. např. nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3135/11. Dále též usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 336/13, nebo usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 435/15.

[8] Ústavní soud v nálezu IV. ÚS 1554/2008 mimo jiné konstatoval, že pokud by bylo v § 169 odst. 2 OSŘ výslovně uvedeno usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu na předběžné opatření, jako rozhodnutí, jež nemusí odůvodnění obsahovat, musel by příslušný senát Ústavního soudu podat návrh na zrušení předmětného ustanovení plénu. Pozdější návrhy na zrušení § 169 odst. 2 OSŘ však Ústavní soud odmítl a od svých dřívějších závěrů se odchýlil. Srov. např. III. ÚS 3135/11: *„K poukazu stěžovatelky na úvahu nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1554/08... se patří uvést, že byla vyslovena coby obiter dictum, čemuž odpovídají specifické (tradičně traktované) konsekvence v rovině její závaznosti.“*

[9] Ustanovení § 77 odst. 2 OSŘ.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)